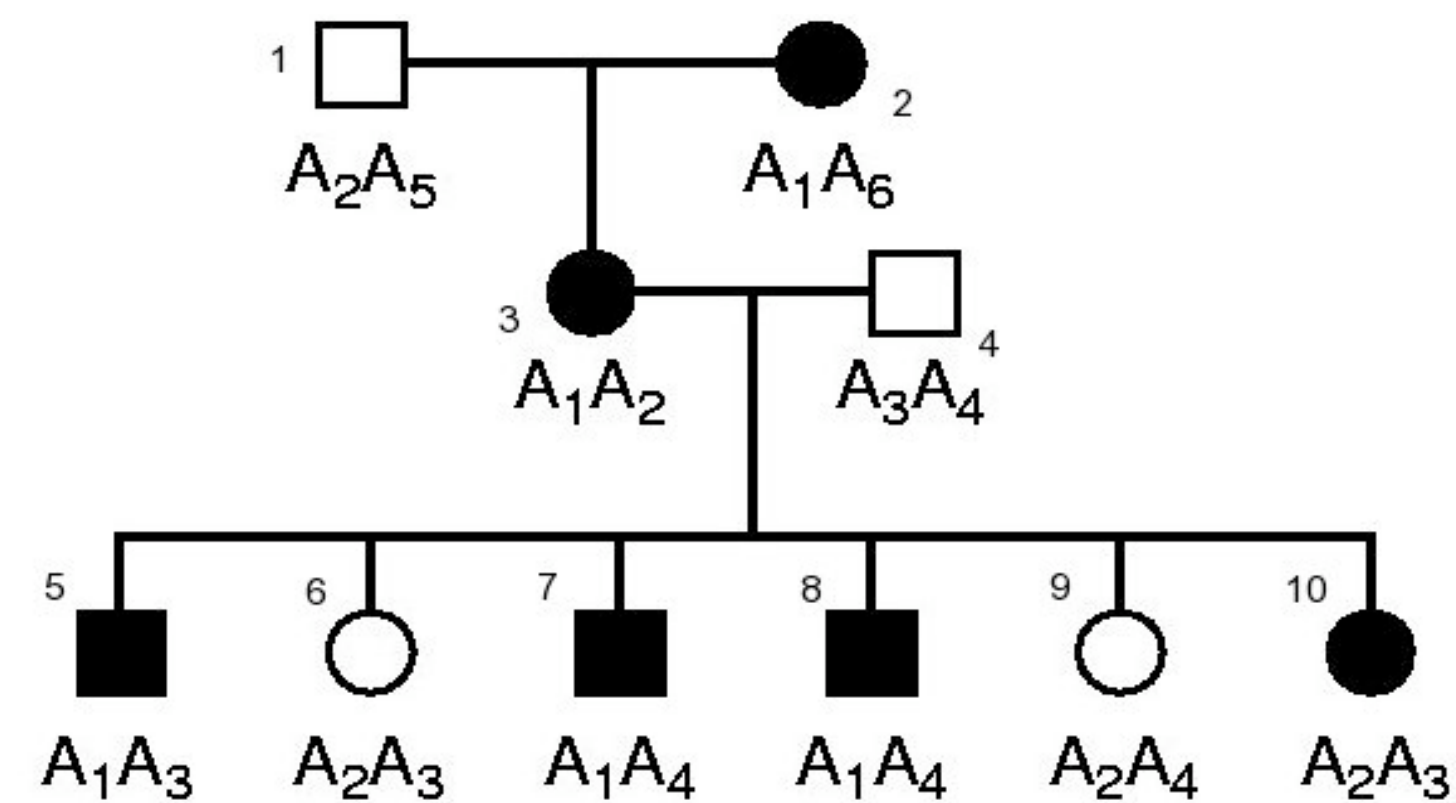

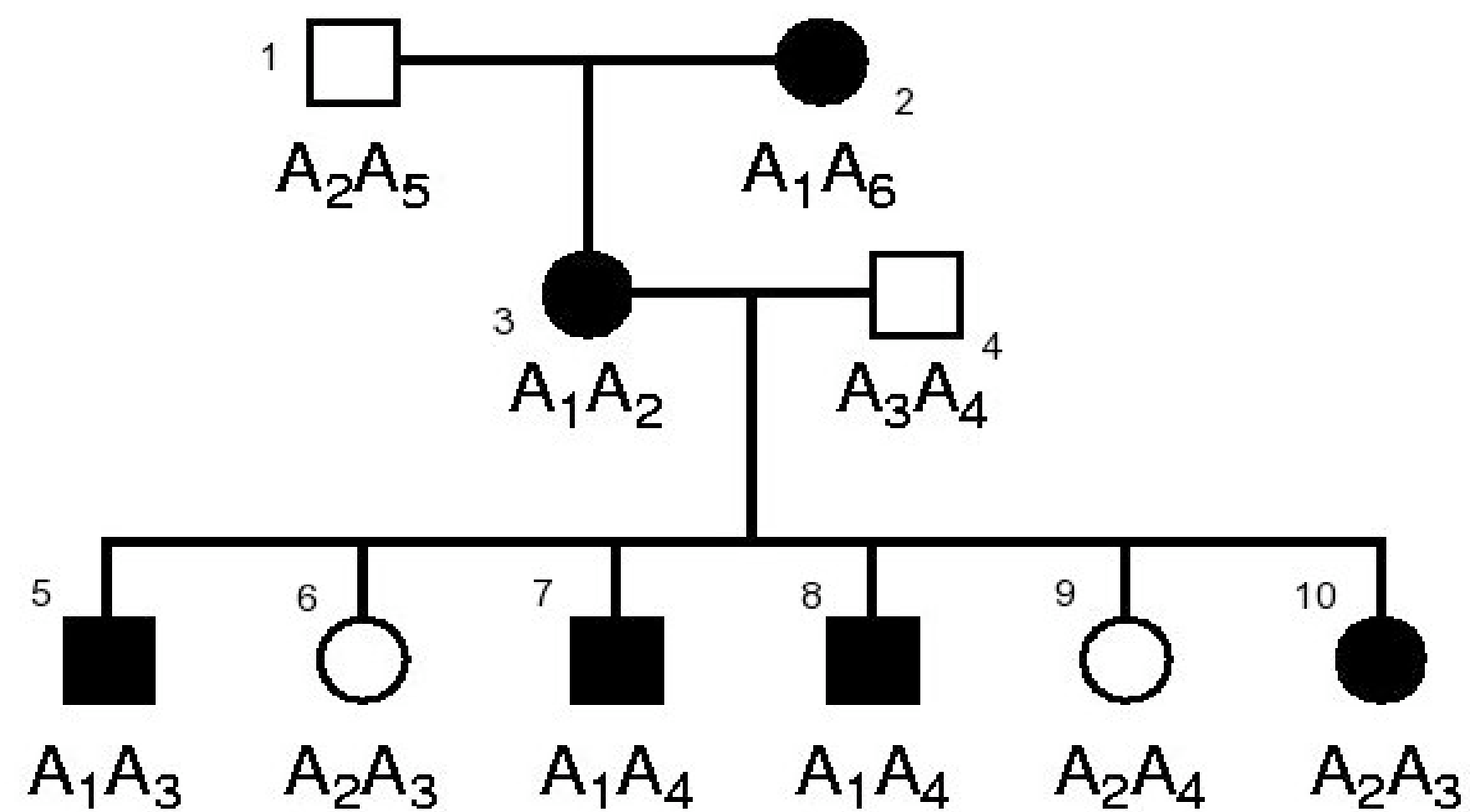
Kodowanie rodowodu

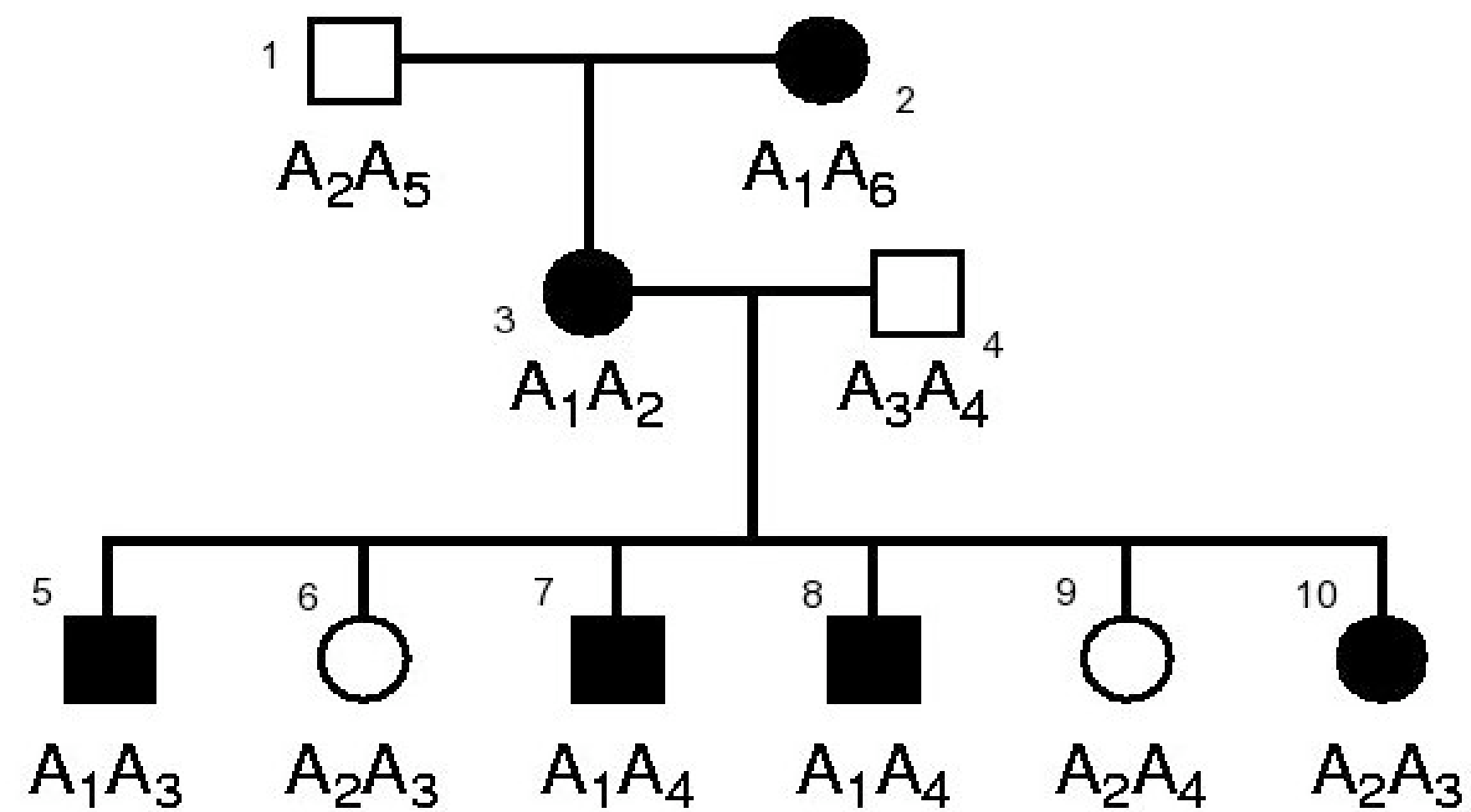
Płeć: 1 mężczyzna, 2 kobieta, 0 nieznana
Choroba: 1 zdrowa(y), 2 chora(y), 0 nieznana
0 zawsze oznacza nieznane/brak danych!!!

Rodzina	osoba	ojciec	matka	płeć	choroba	marker1a1	marker1a2
001	1	0	0	1	1	2	5
001	2	0	0	2	2	1	6
001	3	1	2	2	2	1	2
001	4	0	0	1	1	3	4
001	5	4	3	1	2	1	3

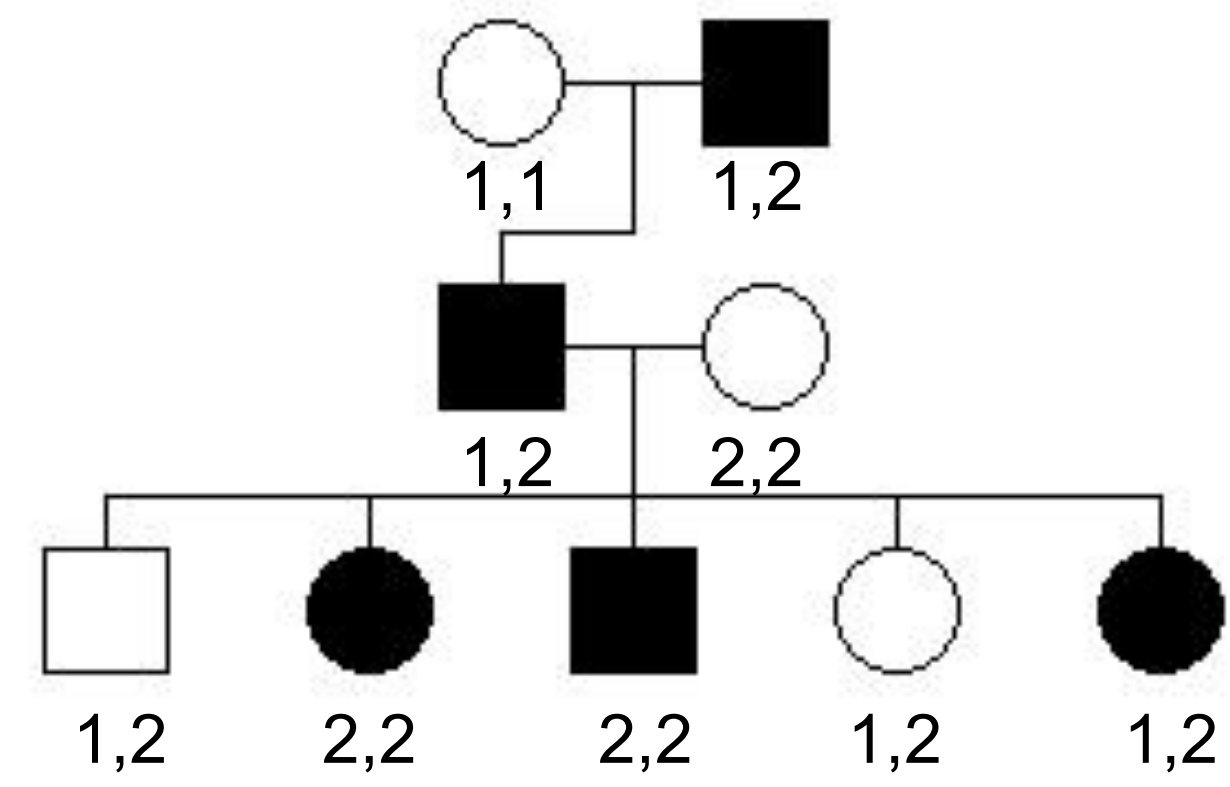
Liczba spacji nieistotna (minimum 1)

001	1	0	0	1	1	2	5
001	2	0	0	2	2	1	6
001	3	1	2	2	2	1	2
001	4	0	0	1	1	3	4
001	5	4	3	1	2	1	3
001	6	4	3	2	1	2	3
001	7	4	3	1	2	1	4
001	8	4	3	1	2	1	4
001	9	4	3	2	1	2	4
001	10	4	3	2	2	2	3

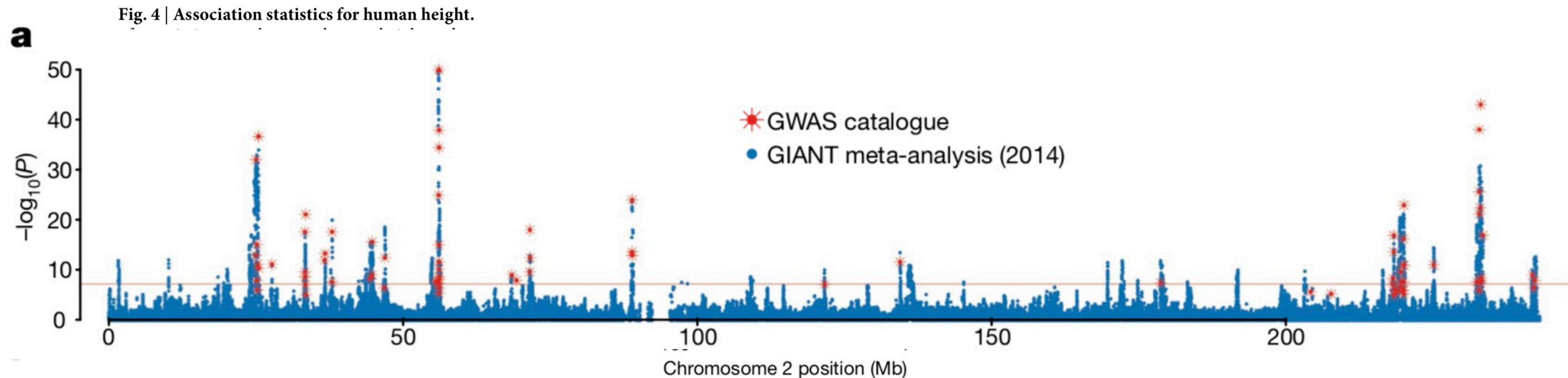
Rodz1	dziadek	0	0	1	1	2	5
Rodz1	babka	0	0	2	2	1	6
Rodz1	matka	dziadek babka		2	2	1	2
Rodz1	ojciec	0	0	1	1	3	4
Rodz1	dz1	ojciec matka		1	2	1	3
Rodz1	dz2	ojciec matka		2	1	2	3
Rodz1	dz3	ojciec matka		1	2	1	4
Rodz1	dz4	ojciec matka		1	2	1	4
Rodz1	dz5	ojciec matka		2	1	2	4
Rodz1	dz6	ojciec matka		2	2	2	3

Genetyczne czynniki ryzyka

- Badania GWAS (*Genome-Wide Association Studies*) – asocjacje na skalę genomu
- Korelacja wariantów genetycznych z ryzykiem choroby
- Znajduje się wiele korelacji, ale żadna nie może być decydującym czynnikiem
- Tajemnica brakującej odziedziczalności

Wizualizacja GWAS - Manhattan plot

The UK Biobank resource with deep phenotyping and genomic data

Clare Bycroft^{1,13}, Colin Freeman^{1,13}, Desislava Petkova^{1,12,13}, Gavin Band¹, Lloyd T. Elliott², Kevin Sharp², Allan Motyer³, Damjan Vukcevic^{3,4}, Olivier Delaneau^{5,6,7}, Jared O'Connell⁸, Adrian Cortes^{1,9}, Samantha Welsh¹⁰, Alan Young¹¹, Mark Effingham¹⁰, Gil McVean^{1,11}, Stephen Leslie^{3,4}, Naomi Allen¹¹, Peter Donnelly^{1,2,14} & Jonathan Marchini^{1,2,14*}

Analiza asocjacji

Dane:

- rodowód i genotypy: plik .ped
- mapa: plik .map

Dane w formacie binarnym

- rodowód: plik .fam (pierwsze 6 kolumn pliku .ped)
- mapa: plik .bim (dodatkowe dane: allele i MAF)
- genotypy markera: plik .bed (skompresowana wersja pliku tekstowego)

Inne częste formaty

VCF

```
##fileformat=VCFv4.2
##contig=<ID=2,length=51304566>
##INFO=<ID=AC,Number=A,Type=Integer,Description="Allele count in genotypes">
##INFO=<ID=AN,Number=1,Type=Integer,Description="Total number of alleles in called genotypes">
##FORMAT=<ID=GT,Number=1,Type=String,Description="Genotype">
##FORMAT=<ID=DP,Number=1,Type=Integer,Description="Read Depth">
##FORMAT=<ID=GQ,Number=1,Type=Integer,Description="Genotype Quality">
#CHROM POS ID REF ALT QUAL FILTER INFO FORMAT SAMPLE1 SAMPLE2 SAMPLE3 SAMPLE4 SAMPLE5 SAMPLE6 SAMPLE7
2 81170 . C T . . AC=9;AN=7424 GT:DP:GQ 0/0:4:12 0/0:3:9 0/1:1:3 0/1:9:24 1/0:4:12 0/0:5:15 0/0:4:12
2 81171 . G A . . AC=6;AN=7446 GT:DP:GQ 0/1:4:12 0/0:3:9 0/0:1:3 0/0:9:24 0/1:4:12 0/1:5:15 0/0:4:12
2 81182 . A G . . AC=5;AN=7506 GT:DP:GQ 0/0:5:15 0/0:4:12 0/0:5:15 0/0:9:24 0/0:4:12 0/0:4:12 0/0:4:12
2 81204 . T G . . AC=2;AN=7542 GT:DP:GQ 1/0:5:15 0/0:9:27 0/0:10:30 0/0:15:39 0/0:9:27 1/0:13:39 0/1:14:42
```

BCF

2	81170	.	C	T	.	.	AC=9;AN=7424	GT:0/0:0/0:0/1:0/1:1/0:0/0:0/0	DP:4:3:1:9:4:5:4	GQ:12: 9: 3:24:12:15:12
2	81171	.	G	A	.	.	AC=6;AN=7446	GT:0/1:0/0:0/0:0/0:0/1:0/1:0/0	DP:4:3:1:9:4:5:4	GQ:12: 9: 3:24:12:15:12
2	81182	.	A	G	.	.	AC=5;AN=7506	GT:0/0:0/0:0/0:0/0:0/0:0/0:0/0	DP:5:4:5:9:4:4:4	GQ:15:12:15:24:12:12:12
2	81204	.	T	G	.	.	AC=2;AN=7542	GT:1/0:0/0:0/0:0/0:0/0:1/0:0/1	DP:5:9:10:15:9:13:14	GQ:15:27:30:39:27:39:42

plink (w wersji 1.9b lub wyższej) odczytuje pliki vcf i bcf i przekształca na .bed/.bim/.fam

Program plink

`plink --file nazwa`

wczytuje pliki nazwa.ped nazwa.map

`plink --bfile nazwa`

wczytuje pliki nazwa.fam nazwa.bim nazwa.bed

Konwersja formatów

```
plink --file przyklad --make-bed --out nowanazwa
```

```
plink --bfile przyklad --recode --tab --out nowanazwa
```

Przykładowe możliwości plink

`--assoc`

analiza asocjacji

`--assoc --adjust`

j.w. z poprawkami statystycznymi

`--out nowanazwa`

Przykładowe możliwości plink

`--keep / --remove lista`

zachowuje / usuwa osoby o ID z pliku lista

`--keep-fam --remove-fam`

j.w., tylko dla ID rodziny a nie osoby

`--extract / --exclude lista`

zachowuje / usuwa markery o nazwach z pliku lista

+ wiele innych (filtrowanie wg. chromosomów, MAF, SNP vs. indele, i wiele innych)

`--make-bed --out nowanazwa`

zapisuje efekt filtrowania w nowym pliku

Interpretacja wg. bazy genomu człowieka

- Na stronie ncbi.nlm.nih.gov, w sekcji *Genetics & Medicine*, baza ClinVar, narzędzie *Variation Viewer*
- Formaty zapytania (przykłady)
 - rs28693734 - identyfikator SNP (z bazy dbSNP), o ile dostępny
 - chr1:215210111 - chromosom:pozycja (uwaga na genom referencyjny)

Materialy

https://github.com/golikp/cwicz_asocjacje